

**MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI
EGYESÜLET
VÍZIMADÁR-VÉDELMI SZAKOSZTÁLY ÉVES JELENTÉS –
2023**

ÉVES JELENTÉS – 2023

A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET VÍZIMADÁR-VÉDELMI SZAKOSZTÁLY PROGRAMJAINAK TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
2. Monitoring jellegű, védelmet megalapozó tevékenységek:	4
2.1. Országos vizes élőhelykataszter program beindítása.....	4
2.2. Vízimadár monitoring kiterjesztése:.....	4
2.3. Fészkelő állomány és átvonuló állomány felmérése	4
2.4. Fajspecifikus szinkron számlálások szervezése	5
3. Természetvédelmi és társadalmi programok	6
3.1. Társadalmasítható gyakorlati védelmi akciók szervezése: PiA.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
3.2. Pályázatok kidolgozása és megvalósítása.....	6
3.3. Kommunikáció.....	6
3.4. Egyéb tevékenységek	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

1. Bevezetés

A szakosztály 2021. április 9.-én alakult meg újra, online alakuló ülés keretében.

2023-ben a Szakosztály elnökségi tagjai voltak:

Balla Dániel (titkár)

Csibrány Balázs

Szász Előd

Pitó Andor

Tokody Béla

Zalai Tamás (elnök)

A 2023-es év a 2021-es évben megalapozott tevékenységeket végeztük el, valamint programokat dolgoztunk ki a 2024-as év vonatkozásában is.

Emellett megvalósítottuk a belső pályázat keretében támogatásban rögzített programunkat is, amely a fokozottan védett vadlúdfajok védelmének megalapozásáról szólt.

A középtávú munkatervben meghatározott feladatok előrehaladása a 2023-es évben:

2. Monitoring jellegű, védelmet megalapozó tevékenységek:

2.1. Országos vizes élőhelykataszter program beindítása

A szakosztályon belül Csibrány Balázs a program koordinátora.

A magyarországi vizes élőhelyek esetében, kiterjedéstől függetlenül egy egyszerű, ökológiai, természetvédelmi és kezelési adatokat összegző adatfelvételezést tervezünk elindítani, amely alapul szolgál a védelmi koncepciók kidolgozásához.

2022-ben kidolgoztuk a program részletes tervezetét.

2023-ban jórészt elvégeztük a Vízimadár Adatbázis-ban szereplő térképi állományának felülvizsgálatát, területek pontosítását.

A Monitoring Központ nem tudta megoldani a program működtetéséhez szükséges informatikai fejlesztést, ezért az a 2024-es év prioritása lesz.

2.2. Vízimadár monitoring kiterjesztése:

A program felelőse Zalai Tamás.

A már folyó monitoring kiterjesztése a cél. A monitoring eredmények rendszeres (éves szintű) publikálása, eredmények bemutatása a tudományos közönség és széles nyilvánosság, illetve a döntéshozók számára. Hosszútávú elemzések elvégzése a rendelkezésre álló archív adatok alapján. Klímaváltozás hatásának elemzése és bemutatása a széles nyilvánosság és a döntéshozók számára.

2023-ben folyamatos volt a monitoring, a 2022. évi januári hóközepi szinkron („Midwinter Count”) eredményeit honlaphírben mutattuk be. A 2023-es év teljes összefoglalója várhatóan 2024 márciusára készül el.

A 2024-es évre szóló belső pályázat keretében tervezzük a VVM kiterjesztésére irányuló kampány megszervezését, valamint a szükséges számítógépes fejlesztést.

2.3. Fészkelő állomány és átvonuló állomány felmérése

A program felelőse Balla Dániel.

Jelenlegi szervezeti rendszerben (önálló munkatárs hiánya) nem tudunk országos felmérés megszervezését elindítani.

2.4. Fajspecifikus szinkron számlálások szervezése

A program felelőse Csibrány Balázs.

2023-ben az elnökség döntése alapján a barátréce (*Aythya ferina*), a cigányréce (*Aythya nyroca*) és a nagy goda (*Limosa limosa*) szinkronszámlálását végeztük el, valamint besegítettünk a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság által koordinált országos vadlúd monitoringban is.

A barátréce, a cigányréce valamint a nagy goda monitoringok eredményeiről négy honlapcikkben számoltunk be.

3. Természetvédelmi és társadalmi programok

3.1. Pályázatok kidolgozása és megvalósítása

A program felelőse Tokody Béla.

A program keretében 2023-ben benyújtásra került egy LIFE természetvédelmi pályázat „Komplex élőhelykezelések a Tisza menti szikes vizes élőhely-hálózatának megőrzésére” címmel a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, a Hortobágy Természetvédelmi Egyesület, magángazdálkodók és önkormányzatok bevonásával.

A pályázati eredményhirdetés várható időpontja 2024. március.

3.2. Kommunikáció

A program felelőse Balla Dániel és Tokody Béla.

A 2021-ben elindított zárt és nyílt Facebook csoportunkban, valamint az Instagram oldalunkon folyamatosan jelentettünk meg híreket a munkánkról, eredményeinkről.

3.3. MME belső pályázat

Az utóbbi években jelentősen kiéleződött a helyzet az állami és a civil természetvédelmi szervezetek és a vadgazdálkodók, vadászati lobbis, valamint az agrárszektor között a vadlúd vadászat és a vadludak által okozott kár kérdésében.

A helyzet 2021-ben vált kritikussá, amikor az Agrárminisztérium megváltoztatta a korábbi (természetvédelmi szempontból hasznos) vadászati idényeket, miszerint a Tiszántúl területén korábban érvényben lévő vadászati szezon időbeliségét korlátozó rendelkezést megszüntette (a korábbi években a Tiszántúlon a vadlúd vadászati szezon december 1-én kezdődött).

A Tiszántúl jelentős átvonuló- és gyülekezőhelye két, globálisan veszélyeztetett vadlúd, a kislilik (*Anser erythropus*) és a vörösnyakú lúd (*Branta ruficollis*) számára, mely vadlúdfajok vonulási csúcsa október-november hónapokra esik (OLÁH *et al.* 2017.). A szabályozás fellazítása miatt aggódó szakembereknek sajnos igazuk lett, 2021-ben meg is történt az első véletlen vörösnyakú lúd-lelövés.

Hisszük azt, hogy az ilyen típusú magatartás nem szándékos károkozás eredménye, hanem véletlen lelövésé, amit az átgondolatlan jogszabályváltozás tesz lehetővé.

Ezért fontosnak tartjuk, hogy egy háromoldalú párbeszéd induljon meg az érintett felek között, mely során az együtt gondolkodás eredményeként próbálunk egy olyan javaslatot kidolgozni és eljuttatni a döntéshozók felé, amely minden fél akaratát tükrözi.

Az eredeti ütemterv szerint az első találkozónkat a VVSZ szakembereivel tartottuk meg, Izsákon, 2023. július 1-én. A találkozón 13 fő vett részt.

A szakmai találkozón elhangzott közös pontok alapján összeállítottunk egy előadás anyagot, amely a vármegyei megbeszélések alapját jelentette.

A vármegyei egyeztetésekre 2023. októbere és decembere között került sor, öt helyszínen.

Meghívottak voltak: természetvédelmi hatóság, vadászati hatóság, természetvédelmi kezelő (nemzeti park igazgatóság), vármegyei vadászkamara, vármegyei agrárkamara, AM Vadgazdálkodási Főosztály szervezeti keretein belül foglalkoztatott tájegységi fővadászok, érintett vadászatra jogosultak.

Vármegye	Találkozó helyszíne	Találkozó időpontja	Résztevők száma
Hajdú-Bihar	Hortobágy	2023.10.17.	23
Csongrád-Csanád	Üllés	2023.11.10.	15
Jász-Nagykun-Szolnok	Szolnok	2023.11.17.	12
Békés	Szarvas	2023.12.01.	17
Bács-Kiskun	Izsák	2023.12.08.	13
Összesen			80

Így összességében a találkozókra 86 fő vett részt (megcélzott szám: 70 fő).

Országos megbeszélésre tovább vihető közös pontok:

- **vadászati kíméleti területek kialakítása:** szakmai alapon (biotikai adatok alapján), egyedi határozattal, egyedi korlátozások bevezetése (pl. heti 3, előre kijelölt napon lehet csak vadászni, azzal a korlátozással, hogy napnyugta előtt 1 órával már tilos a vadászat, a víztől 500 méteres körzetben tilos a vadászat);
- **nyári lúd** vadászati idényének szeptember 1-re való előhozása támogatható;
- **vadászati képzések** (fajismeret: online anyag, gyakorlati képzések), vadászatra jogosultakat **tájékoztató rendszer kialakítása** (fokozottan védett vadlúdfajok tartózkodási helyéről);
- MME által gyűjtött **monitoring adatok éves szintű közzététele** az OVA terítékadataihoz hasonlóan.
- **vadkár vizsgálata** (minden fél számára elfogadhatóvá kell tenni): kutatás (térinformatikai megközelítés, terménybecslés, kísérlet fogságban tartott nagy lilikekkel, boxok, mesterségesen imitálni a különböző, mérhető hatásokat);
- az **agrártámogatási rendszerek** megváltoztatása: direkt célprogramok, amelyek csak a kíméleti zónában elérhetők, ott viszont csak az legyen elérhető, a célprogramok a kíméleti zónában legyenek elérhetők;
- a **vizes élőhelyek létrehozása** létfontosságú, akár közös platformon, több társadalmi érdekcsoport egyidejű bevonása mellett, a gyakorlati kivitelezés mellett a jogszabályi korlátok lebontása mellett;
- a **vízhiány** közös probléma;
- közös pályázat beadása.